

Plan zarządzania ryzykiem

Część VI: Podsumowanie działań związanych z planem zarządzania ryzykiem dotyczącym produktu leczniczego

Substancja czynna:	Desmopresyna (1-deamino-8-D-argininowazopresyna)
Omawiany produkt(y) [nazwa(y) handlowa(e)]:	MINIRIN, OCTOSTIM, NOCDURNA Produkty lecznicze firmy Ferring zawierające desmopresynę zarejestrowane są pod kilkoma różnymi nazwami własnymi w zależności od kraju i regionu. Niniejszy raport dotyczy wszystkich produktów firmy Ferring zawierających desmopresynę, a nazwy MINIRIN, OCTOSTIM i NOCDURNA używane są w odniesieniu do wszystkich nazw własnych.
Nazwa Podmiotu odpowiedzialnego /Wnioskodawcy:	Ferring Pharmaceuticals A/S Kay Fiskers Plads 11 2300 Copenhagen S Dania

Zamknięcie okresu zbierania danych dla tego modułu:

30 listopada 2015

Wersja RMP w czasie ostatniego uaktualnienia tego modułu:

3.0

VI.1 Elementy przeznaczone do tabel podsumowujących w (EPAR) Europejskim Publicznym Sprawozdaniu Oceniającym)

VI.1.1 Tabela podsumowująca kwestie bezpieczeństwa

VI.1.1.1 Tabela podsumowująca kwestie bezpieczeństwa - produkty firmy Ferring zawierające desmopresynę

Podsumowanie kwestii bezpieczeństwa	
Istotne zidentyfikowane ryzyko	Hiponatremia z powodu zatrzymania wody, którą mogłoby także wywołać przedawkowanie Reakcje alergiczne i nadwrażliwość, w tym reakcja anafilaktyczna
Istotne potencjalne ryzyko	Zdarzenia zakrzepowe
Brakujące informacje	Ograniczone dane dotyczące ciąży

VI.1.1.2 Tabela podsumowująca kwestie bezpieczeństwa – specyficznym dla produktu Noqturina

Podsumowanie kwestii bezpieczeństwa	
Istotne zidentyfikowane ryzyko	Hiponatremia u pacjentów w podeszłym wieku (≥ 65 lat)
Istotne potencjalne ryzyko	Przyspieszone wystąpienie jawnej zastoinowej niewydolności serca u pacjentów z wyrównaną niewydolnością serca
Brakujące informacje	Długotrwałe stosowanie u pacjentów w podeszłym wieku

VI.1.2 Tabela przedstawiająca prowadzone lub planowane badania w ramach planu nadzoru nad bezpieczeństwem farmakoterapii po wydaniu pozwolenia na dopuszczenie produktu do obrotu

Badanie/działanie Typ, tytuł i kategoria(1-3)	Cel/przedmiot badania	Zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa	Status	Data złożenia raportu częstkowego lub końcowego (planowana lub bieżąca)
Nieinterwencyjne badanie bezpieczeństwa produktu Noqturina po wydaniu pozwolenia, kategoria 3	Określenie ryzyka hiponatremii oraz zdarzeń sercowo-naczyniowych i zakrzepowo-zatorowych u pacjentów z nokturią spowodowaną nocną poliurią, leczonych produktem Noqturina, i zgromadzenie danych długoterminowych u pacjentów w podeszłym wieku	Hiponatremia u pacjentów w podeszłym wieku (≥ 65 lat) Przyspieszone wystąpienie jawnej zastoinowej niewydolności serca u pacjentów z wyrównaną niewydolnością serca Przypadki wystąpienia lub pogorszenia przebiegu zdarzeń sercowo-naczyniowych i zakrzepowo-zatorowych u pacjentów z nokturią leczonych produktem Noqturina Długotrwałe stosowanie u pacjentów w podeszłym wieku	Planowane	Końcowy raport planowany na 2023 rok.

VI.1.3 Podsumowanie planu prowadzenia badań dotyczących skuteczności po wydaniu pozwolenia na dopuszczenie do obrotu

Nie dotyczy.

VI.1.4 Tabela podsumowująca środki podejmowane w celu zminimalizowania ryzyka

VI.1.4.1 Tabela podsumowująca środki podejmowane w celu zminimalizowania ryzyka - produkty firmy Ferring zawierające desmopresynę

Kwestie Bezpieczeństwa	Rutynowe środki minimalizujące ryzyko	Pozarutynowe środki minimalizujące ryzyko
Hiponatremia z powodu zatrzymania wody, którą mogłoby także wywołać przedawkowanie	ChPL - punkty 4.3, 4.4, 4.5 i 4.8. Ryzyko wystąpienia hiponatremii opisane jest w karcie danych podstawowych (CCDS)/ChPL w punkcie 4.3 „Przeciwwskazania”, 4.4 „Specjalne ostrzeżenia i środki ostrożności dotyczące stosowania”, 4.5 „Interakcje z innymi produktami leczniczymi i inne rodzaje interakcji” oraz 4.8 „Działania niepożądane”. Ulotka dla pacjenta - punkty 2, 3 i 4	Nie dotyczy
Reakcje alergiczne i nadwrażliwość, w tym reakcja anafilaktyczna	ChPL - punkty 4.3 „Przeciwwskazania” i 4.8 „Działania niepożądane”. Ulotka dla pacjenta - punkty 2 i 4	Nie dotyczy
Zdarzenia zakrzepowe	Nie są proponowane. Potencjalne ryzyko, które nie zostało potwierdzone w toku wieloletniego monitorowania po wprowadzeniu do obrotu.	Nie dotyczy.
Brakujące informacje: Ograniczone dane dotyczące ciąży	ChPL - punkt 4.6 Zachowanie ostrożności przy przepisywaniu leku kobietom w ciąży wyszczególnione jest w CCDS/ChPL w punkcie 4.6 „Wpływ na płodność, ciążę i laktację”. Ulotka dla pacjenta - punkt 2	Nie dotyczy.

VI.1.4.2 Tabela podsumowująca środki podejmowane w celu zminimalizowania ryzyka - specyficznie dla produktu Noqturina

Kwestie Bezpieczeństwa	Rutynowe środki minimalizujące ryzyko	Pozarutynowe środki minimalizujące ryzyko
Hiponatremia u pacjentów w podeszłym wieku (≥ 65 lat)	ChPL - punkty 4.2, 4.3, 4.4, 4.5 i 4.8 Ryzyko wystąpienia hiponatremii opisane jest w karcie danych podstawowych(CCDS)/ChPL w punkcie 4.2 „Dawkowanie i sposób podawania”, 4.3 „Przeciwwskazania”, 4.4 „Specjalne ostrzeżenia i środki ostrożności dotyczące stosowania”, 4.5 „Interakcje z innymi produktami leczniczymi i inne rodzaje interakcji” oraz 4.8 „Działania niepożądane”. Punkt 4.2: „U pacjentów w podeszłym wieku stężenie sodu w surowicy musi mieścić się w granicach normy przed rozpoczęciem leczenia, w pierwszym tygodniu leczenia (4-8 dzień po rozpoczęciu leczenia) i ponownie po jednym miesiącu po rozpoczęciu leczenia. Należy przerwać stosowanie produktu leczniczego Noqturina, jeśli stężenie sodu w surowicy zmniejsza się poniżej poziomu dolnej granicy normy”.	Nie dotyczy

Kwestie Bezpieczeństwa	Rutynowe środki minimalizujące ryzyko	Pozarutynowe środki minimalizujące ryzyko
	Ulotka dla pacjenta – punkt 2 „Informacje ważne przed zastosowaniem leku Noqturina”, punkt 3 „Jak stosować lek Noqturina” i punkt 4 „Możliwe działania niepożądane”	
Przyspieszone wystąpienie jawnej zastoinowej niewydolności serca u pacjentów z wyrównaną niewydolnością serca	ChPL - punkt 4.3 Ryzyko przyspieszonego wystąpienia jawnej zastoinowej niewydolności serca u pacjentów z wyrównaną niewydolnością serca opisane jest w ChPL w punkcie 4.3 „Przeciwwskazania”. Ulotka dla pacjenta – punkt 2 „Informacje ważne przed zastosowaniem leku Noqturina”, punkt 3 „Jak stosować lek Noqturina” i punkt 4 „Możliwe działania niepożądane”	Nie dotyczy
Brakujące informacje: Długotrwałe stosowanie u pacjentów w podeszłym wieku	ChPL - punkt 4.2 i 4.4 Ryzyko stosowania desmopresyny u pacjentów w podeszłym wieku opisane jest w CCDS/ChPL w punkcie 4.2 :Dawkowanie i sposób podawania” i w punkcie 4.4 „Specjalne ostrzeżenia i środki ostrożności dotyczące stosowania” Ulotka dla pacjenta – punkt 2 „Informacje ważne przed zastosowaniem leku Noqturina”, punkt 3 „Jak stosować lek Noqturina” i punkt 4 „Możliwe działania niepożądane”	Nie dotyczy

VI.2 Podsumowanie planu zarządzania ryzykiem dotyczącego produktu leczniczego Noqturina przeznaczone do publicznej wiadomości

VI.2.1 Omówienie rozpowszechnienia choroby

Moczenie nocne

Moczenie nocne (zwane także pierwotnym izolowanym moczeniem nocnym) jest prawdopodobnie najczęstszą chorobą rozwojową dzieci występującą u 15% do 20% pięcioletków. Chorobę obserwuje się u 1% do 2% młodzieży. W badaniu przeprowadzonym w Wielkiej Brytanii, 1260 (15.5%) dzieci w wieku 7,5 lat moczy się w nocy; 12% „rzadziej niż raz w tygodniu” i 0.8% „raz w tygodniu”. Wynika z tego, że 82.9% moczących się w nocy dzieci moczy się „w większości przypadków raz w tygodniu”.

Patofizjologia moczenia nocnego jest złożona i wiąże się z neuroprzekaznikami, rytmem okołodobowym (niski poziom wazopresyny w nocy) oraz zakłóceniami w czynności pęcherza moczowego. Nie oczekuje się umieralności z powodu moczenia nocnego.

Moczówka prosta ośrodkowa (Central Diabetes Insipidus – CDI)

CDI jest niezbyt częstym zaburzeniem. Badania epidemiologiczne wskazują, że występuje ona u 20 do 30 na 100 000 osób. Dotyczy pacjentów w każdym wieku bez względu na płeć. Rocznie diagnozuje się 3 do 4 nowych przypadków CDI na 100 000 osób. Występowanie (prawdopodobnie) wrodzonej postaci CDI stwierdza się u 2 niemowląt na 100 000 niemowląt.

CDI powodowana jest przez brak wazopresyny i może wystąpić w wyniku uszkodzenia podwzgórza lub szypuły przysadki przez guzy, niedotlenienie, zapalenie mózgu, napromieniowanie, sarkoidozę i histiocytozę. Uraz głowy jest przyczyną CDI w 15.4% przypadków i sięga nawet 41% w przypadku przenikających urazów głowy.

Śmiertelność występuje rzadko u dorosłych. Jednak u dzieci, osób w wieku podeszłym i pacjentów z chorobami towarzyszącymi może wystąpić ciężkie odwodnienie, hipernatremia, gorączka, zapaść sercowo-naczyniowa i zgon.

CDI leczy się przede wszystkim desmopresyną. Dawkowanie desmopresyny u pacjentów z CDI ustala się indywidualnie, a następnie dostosowuje w zależności od reakcji pacjenta.

Nokturia z powodu nocnej poliurii

Nokturia jest głównym objawem klinicznym nocnej poliurii u co najmniej 75% pacjentów zabiegających o leczenie z powodu uciążliwej nokturii. Częstość występowania nokturii (szczególnie wywołanej nocną poliurią) wzrasta wraz z wiekiem i dotyczy obu płci.

Nocną poliurię wiąże się z zaburzeniami okołodobowego rytmu wydzielania endogennego hormonu antydiuretycznego – wazopresyny.

Nokturia jest najczęstszą przyczyną zakłóceń snu i może stanowić istotny problem u obu płci w każdym wieku. Nokturia spowodowana nocną poliurią może znacząco wpływać na sferę życia fizyczną, społeczną i emocjonalną pacjenta. Niektóre publikacje sugerują, że zakłócenia snu i funkcje metaboliczne/wydzielnicze są powiązane.

Choroba von Willebranda

Choroba von Willebranda jest najczęstszym dziedzicznym zaburzeniem krwawienia. Szacuje się, że dotyczy 66 do 100 osób na milion w populacji ogólnej. Objawami choroby są: nadmierne krwawienie skóry, przedłużone sączenie z ran po zabiegach chirurgicznych oraz nadmierne krwawienie w czasie menstruacji u kobiet.

Postać nabyta choroby von Willebranda jest rzadkim zaburzeniem krwawienia powiązaniem z różnymi chorobami i stosowaniem niektórych leków; częstość występowania szacuje się na 0,04% do 0,2% w populacji ogólnej.

Choroba dotyczy obu płci i osób w każdym wieku. Nie ma danych dotyczących umieralności z powodu tej choroby. Jednak długotrwałe i nadmierne krwawienia w wyniku niewielkich skaleczeń/zabiegów chirurgicznych czy w czasie menstruacji lub ciąży stanowią duży problem. Nadmierne krwawienie podczas menstruacji (określane jako utrata > 80 ml krwi w czasie jednego cyklu menstruacyjnego) dotyczy 74% do 92% kobiet z chorobą von Willebranda, a odsetek ten wzrasta w zależności od ciężkości choroby.

Hemofilia A

Szacuje się, że na hemofilię A choruje 20/100 000 mężczyzn, ale liczba ta znacząco różni się w poszczególnych krajach. Jest to choroba dziedziczna dotycząca wyłącznie chłopców. Hemofilia dotyczy osób bez względu na rasę czy pochodzenie etniczne.

W badaniu przeprowadzonym w Wielkiej Brytanii obejmującym 6018 pacjentów z hemofilią wykazano, że śmiertelność (spowodowana krwawieniem i jego następstwami, chorobami wątroby i chorobą Hodgkina) jest wyższa niż w populacji ogólnej. Mediana oczekiwanej długości życia wynosiła 63 lata w ciężkiej postaci hemofilii i 75 lat w łagodnej do umiarkowanej postaci hemofilii

Pacjenci z ciężką hemofilią (aktywność czynnika krzepnięcia mniejsza niż 1% normy) doświadczają częstych (20-30 zdarzeń rocznie) i samoistnych krwotoków (zazwyczaj do mięśni lub stawów). U pacjentów z umiarkowaną hemofilią aktywność czynnika krzepnięcia wynosi 1–5% normy. Łagodna hemofilia (aktywność czynnika krzepnięcia od 6% do 25% normy) wyklucza krwawienie, chyba że po urazie lub zabiegu chirurgicznym. W 1995 roku w grupie 1978 zarejestrowanych pacjentów z hemofilią 32% miało postać ciężką, 19% umiarkowaną i 49% łagodną.

Główne leczenie: Uzupełnianie czynnika krzepnięcia i desmopresyna.

Przedłużony czas krwawienia

Nieoczekiwane, przedłużone krwawienie w okresie okołoperacyjnym w ogólnej populacji operowanych pacjentów jest przypisywane głównie zaburzeniom hemostazy, w tym czynności płytek krwi i osoczymym czynnikom krzepnięcia – dziedzicznym lub nabytym. U około 3–5% pacjentów poddawanych planowym zabiegom chirurgicznym obserwuje się zaburzoną hemostazę; są to pacjenci z krwawieniami w wywiadzie (około 70% to pierwotne i polekowe zaburzenia hemostazy, a około 30% to choroba von Willebranda), które nie zostały wcześniej wykryte w rutynowych przesiewowych badaniach krzepliwości krwi.

Przedłużony czas krwawienia występuje u obu płci i w każdym wieku. Może być wrodzony, ale w większości przypadków jest nabyty z powodu (przewlekłego) stosowania nioselektywnych, niesteroidowych leków przeciwbólowych, które pociągają za sobą duże ryzyko krwawienia w czasie doraźnych zabiegów chirurgicznych.

VI.2.2 Podsumowanie korzyści wynikających z leczenia

Pierwotne izolowane moczenie nocne, moczówka prosta ośrodkowa (CDI), badanie zdolności zagęszczania moczu przez nerki i wskazania hematologiczne

Na przestrzeni wielu dekad desmopresyna stosowana była do leczenia pierwotnego izolowanego moczenia nocnego i moczówki prostej ośrodkowej, a następnie dodano wskazanie do badania zdolności zagęszczania moczu przez nerki i wskazania hematologiczne. Ferring nie prowadził programu badawczego w tych wskazaniach.

Korzystne działanie desmopresyny w tych wskazaniach jest poparte wieloletnim doświadczeniem klinicznym i danymi publikowanymi w międzynarodowym piśmiennictwie medycznym i naukowym.

Nokturia związana z nocną poliurią

Trzy badania kliniczne [NOCT-2-A (mężczyźni), NOCT-3-A (kobiety), and NOCT-4 (obie płci)] dostarczyły pierwszych danych dotyczących skuteczności desmopresyny w leczeniu nokturii związanej z nocną poliurią. Przez 3 tygodnie pacjenci otrzymywali albo placebo (leczenie obojętne) albo desmopresynę w tabletkach. Liczba osób uczestniczących w badaniach [NOCT-2-A), NOCT-3-A] i [NOCT-4] wynosiła odpowiednio 146, 142 i 136. Pierwszorzędownym punktem końcowym skuteczności był procent pacjentów z 50% zmniejszeniem liczby nocnych mikcji w ciągu 1 nocy. W każdym z badań liczba pacjentów, którzy osiągnęli punkt końcowy, była znamienne większa w grupie z desmopresyną niż w grupie z placebo. Pierwszorzędowny punkt końcowy skuteczności analizowany był oddzielnie dla pacjentów w wieku poniżej i powyżej 65 lat, i działanie desmopresyny było podobne w obu grupach wiekowych.

Skuteczność produktu leczniczego Noqturina wykazano w dwóch randomizowanych badaniach z podwójnie ślepą próbą kontrolowanych placebo u odpowiednio 268 kobiet (badanie CS40, porównujące desmopresynę liofilizat w dawce 25 mikrogramów z placebo) i 395 mężczyzn (badanie CS41, porównujące desmopresynę liofilizat w dawce 50 mikrogramów i 75 mikrogramów z placebo) z nokturią.

Współistniejącymi pierwszorzędownymi punktami końcowymi, mierzonymi od wartości wyjściowych do ostatniej wizyty po 3 miesiącach, były zmiana średniej liczby nocnych mikcji oraz odsetek pacjentów z >33% zmniejszeniem średniej liczby nocnych mikcji.

W obu badaniach zostały spełnione kryteria dwóch współistniejących pierwszorzędownych punktów końcowych ze statystycznie istotnymi różnicami na korzyść desmopresyny liofilizat w okresie 3 miesięcy.

Stwierdzono statystycznie znamienne zmniejszenie liczby nocnych mikcji w grupie leczonej desmopresyną liofilizat 25 mikrogramów (-1,46) w porównaniu do placebo (-1,24) w badaniu z udziałem kobiet ($p=0,028$) oraz w grupie leczonej desmopresyną liofilizat 50 mikrogramów (-1,25) w porównaniu do placebo (-0,88) w badaniu z udziałem mężczyzn ($p=0,0003$)

Odsetek osób z >33% zmniejszeniem liczby nocnych mikcji był znamienne większy w grupach leczonych desmopresyną liofilizat. W obu badaniach stwierdzono znamienne poprawę w zakresie pierwszego nieprzerwanego okresu snu/czasu do pierwszej mikcji oraz jakości życia pacjentów leczonych desmopresyną.

VI.2.3 Niewiadome związane z korzyściami z leczenia

Nie dotyczy.

VI.2.4 Podsumowanie informacji dotyczących bezpieczeństwa stosowania

VI.2.4.1 Podsumowanie informacji dotyczących bezpieczeństwa stosowania - produkty firmy Ferring zawierające desmopresynę

Istotne zidentyfikowane ryzyko

Ryzyko	Dostępne informacje	Możliwość zapobiegania
Hiponatremia z powodu zatrzymania wody, którą mogłoby także wywołać przedawkowanie	Zmniejszone stężenie sodu w krwi jest częstym działaniem niepożądanym i może wystąpić u około jednej na 100 osób leczonych desmopresyną. Zmniejszone stężenie sodu w krwi może powodować bóle głowy, nudności, wymioty, zwiększenie masy ciała, uczucie dyskomfortu, ból brzucha, skurcze mięśni, zawroty głowy, splątanie, zmniejszenie poziomu świadomości, a w ciężkich przypadkach drgawki i śpiączkę. Jednak zwykle objawy te ustępują całkowicie bez leczenia.	Hiponatremii można uniknąć, stosując środki ostrożności wymienione w informacji o leku oraz ograniczając podaż płynów, a także przestrzegając przeciwwskazań dotyczących interakcji z innymi lekami. MINIRIN tabletki i MINIRIN Melt (nie dotyczy leku Noqturina) <i>Wskazanie nokturia</i> – <i>pacjenci w podeszłym wieku</i> Nie zaleca się rozpoczynania leczenia u pacjentów w wieku powyżej 65 lat. Jeśli lekarz zdecyduje rozpocząć leczenie desmopresyną u tych pacjentów, należy oznaczyć stężenie sodu w surowicy przed rozpoczęciem leczenia i 3 dni po rozpoczęciu leczenia, lub po zwiększeniu dawki, a także w innym czasie podczas leczenia, jeśli lekarz uzna to za konieczne.
Reakcje alergiczne i nadwrażliwość, w tym reakcja anafilaktyczna	Reakcje alergiczne i nadwrażliwość, w tym reakcje anafilaktyczne, mogą być w rzadkich przypadkach śmiertelne, jeśli nie zastosuje się właściwego leczenia. Wywołany przez leki wstrząs anafilaktyczny lub reakcja anafilaktyczna może wystąpić w pacjentów w każdym wieku, jednak osoby w średnim i podeszłym wieku są szczególnie podatne, głównie z powodu współistniejących chorób, takich jak przewlekła obturacyjna choroba płuc i choroby sercowo-naczyniowe.	Ryzyko opisane w ChPL w punkcie 4.3 i 4.8: Stosowanie u pacjentów z nadwrażliwością na substancję czynną lub na którąkolwiek substancję pomocniczą.

Istotne potencjalne zagrożenia

Ryzyko	Dostępne informacje (w tym powód, dla którego ryzyko uważane jest za potencjalne)
Zakrzepy krwi (zdarzenia zakrzepowo-zatorowe)	Potencjalne ryzyko wystąpienia zakrzepów krwi wiąże się z działaniem dużych dawek desmopresyny, która może powodować krzepnięcie po uwolnieniu czynników krzepnięcia w krwi pacjentów z innymi czynnikami ryzyka. Zakrzepy krwi są bardzo rzadkim działaniem niepożądanym i dane z monitorowania po wprowadzeniu do obrotu wskazują, że mogą wystąpić u około jednej osoby na milion osób leczonych desmopresyną. Objawy zakrzepów krwi zależą od ich wielkości i umiejscowienia; mogą obejmować ból, obrzęk lub zaczerwienienie nóg, nagłą duszność, ból w klatce piersiowej, nieregularna czynność serca, i może to być powikłane zapaścią, wstrząsem i zawałem mięśnia sercowego. Do znanych czynników ryzyka należą: zaburzenia krzepnięcia krwi, unieruchomienie, stosowanie doustnych leków antykoncepcyjnych, palenie tytoniu a także uraz ścian naczyń krwionośnych.

Brakujące informacje

Ryzyko	Dostępne informacje (w tym powód, dla którego ryzyko uważane jest za potencjalne)
Ograniczone dane dotyczące ciąży	Są tylko ograniczone dane dotyczące stosowania desmopresyny u kobiet w ciąży, głównie u pacjentek z moczówką prostą ośrodkową i zaburzeniami krzepnięcia. Zgodnie z informacją o produkcie należy zachować ostrożność w przypadku przepisywania leku kobietom w ciąży i, tak jak ze wszystkimi lekami stosowanymi w ciąży. lekarz powinien w każdym przypadku porównać możliwe korzyści lecznicze i możliwe ryzyko.

VI.2.4.2 Podsumowanie informacji dotyczących bezpieczeństwa stosowania - Noqturina

Istotne zidentyfikowane ryzyko

Ryzyko	Dostępne informacje	Możliwość zapobiegania
Hiponatremia u pacjentów w podeszłym wieku (≥ 65 lat)	Zmniejszone stężenie sodu w krwi jest częstym działaniem niepożądanym i może wystąpić u około jednej na 100 osób leczonych desmopresyną. Zmniejszone stężenie sodu w krwi może powodować bóle głowy, nudności, wymioty, zwiększenie masy ciała, uczucie dyskomfortu, ból brzucha, skurcze mięśni, zawroty głowy, zamęt, splątanie świadomości, a w ciężkich przypadkach drgawki i śpiączkę. Jednak objawy te mogą ustąpić całkowicie bez leczenia.	U pacjentów w podeszłym wieku stężenie sodu musi być w granicach normy przed rozpoczęciem leczenia, w pierwszym tygodniu (4-8 dni po rozpoczęciu leczenia) i miesiąc po rozpoczęciu leczenia. Leczenie lekiem Noqturina należy przerwać, jeśli stężenie sodu zmniejsza się do poziomu poniżej dolnej granicy normy.

Istotne potencjalne zagrożenia

Ryzyko	Dostępne informacje (w tym powód, dla którego ryzyko uważane jest za potencjalne)
Pogorszenie istniejącej niewydolności serca u pacjentów z wyrównaną niewydolnością serca (przyspieszone wystąpienie jawnej zastoinowej niewydolności serca u pacjentów z wyrównaną niewydolnością serca)	Niewydolność serca jest zaburzeniem, w którym serce przepompowuje krew w stopniu niewystarczającym, prowadząc do zmniejszenia przepływu krwi. Organizm dysponuje wieloma mechanizmami kompensującymi niewydolność serca, jednak mogą one w końcu osłabić siłę mięśnia sercowego, co doprowadza do zalegania krwi w żyłach i płucach. Niewydolność serca jest szeroko rozpowszechnioną chorobą dotyczącą ponad 5,1 miliona ludzi w USA i ponad 23 milionów ludzi na całym świecie. Czynniki ryzyka rozwoju niewydolności serca są nadwaga, cukrzyca, palenie tytoniu, zwiększone ciśnienie krwi, przewlekła choroba płuc (przewlekła obturacyjna choroba płuc). Pacjenci z niewydolnością serca gromadzą wodę w tkankach ciała. Pacjenci ci mogą wytwarzać zwiększoną ilość moczu w nocy (nocna poliuria), ponieważ w pozycji leżącej nagromadzona woda przenika z powrotem z tkanek obwodowych części ciała (zwłaszcza z kończyn dolnych) do układu krwionośnego. Desmopresyny nie należy stosować w tej grupie pacjentów z uwagi na ryzyko nasilenia się gromadzenia wody w organizmie i zwiększone ryzyko hiponatremii (hiponatremia opisana jest powyżej)

Brakujące informacje

Ryzyko	Dostępne informacje
Długotrwałe stosowanie u pacjentów w podeszłym wieku	Okolo połowa pacjentów, którzy uczestniczyli w badaniach klinicznych z desmopresyną zastosowaną do leczenia nokturii, miała 65 lat lub więcej. Czas trwania leczenia desmopresyną wynosił dla większości pacjentów uczestniczących w badaniach klinicznych 6 miesięcy lub mniej.

VI.2.5 Podsumowanie dodatkowych aktywności minimalizujących ryzyko w odniesieniu do określonych zagrożeń

Wszystkie leki mają charakterystykę produktu leczniczego (ChPL), która dostarcza lekarzom, farmaceutom i innym pracownikom służby zdrowia szczegółowych informacji dotyczących stosowania leku, zagrożeń i zaleceń dotyczących minimalizowania ryzyka.

Skrócona wersja w języku potocznym dostarczana jest w formie ulotki dla pacjenta. Zalecenia dotyczące postępowania przedstawione w tych dokumentach znane jest jako rutynowe środki minimalizujące ryzyko.

Ten lek nie ma dodatkowych aktywności minimalizujących ryzyko.

VI.2.6 Przewidywany plan rozwoju po wprowadzeniu do obrotu

Badanie/ działanie (włączając numer badania)	Cel/przedmiot badania	Zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa/ skuteczności	Status	Planowana data złożenia raportu częstkowego i końcowego
Nieinterwencyjne badanie bezpieczeństwa produktu Noqturina po wydaniu pozwolenia, kategoria 3	Określenie ryzyka hiponatremii oraz zdarzeń sercowo-naczyniowych i zakrzepowo-zatorowych u pacjentów z nokturią spowodowaną nocną poliurią, leczonych produktem Noqturina, i zgromadzenie danych długoterminowych u pacjentów w podeszłym wieku	Hiponatremia u pacjentów w podeszłym wieku (≥ 65 lat) Przyspieszone wystąpienie jawnej zastoinowej niewydolności serca. Przypadki wystąpienia lub pogorszenia przebiegu zdarzeń sercowo-naczyniowych i zakrzepowo-zatorowych u pacjentów z nokturią leczonych produktem Noqturina. Długotrwałe stosowanie u pacjentów w podeszłym wieku	W fazie planowania	Końcowy raport spodziewany w 2023 roku.

Badania, których przeprowadzenie jest warunkiem dopuszczenia do obrotu produktu.

Nieinterwencyjne badanie bezpieczeństwa produktu Noqturina po wydaniu pozwolenia, kategoria 3 (patrz powyżej)

VI.2.7 Podsumowanie zmian wprowadzonych w planie zarządzania ryzykiem w porządku chronologicznym

Tabela 1: Istotne zmiany w planie zarządzania ryzykiem w porządku chronologicznym

Wersja dokumentu	Data	Zagadnienie	Komentarze
3.0	23/02/2016	Ryzyka specyficzne dla produktu Noqturina: Zidentyfikowane ryzyko: „Hiponatremia u pacjentów w podeszłym wieku (≥ 65 lat)” Potencjalne zagrożenie: „Pogorszenie istniejącej niewydolności serca u pacjentów z wyrównaną niewydolnością serca” Brakujące informacje zostały zmienione na: „Długotrwałe stosowanie u pacjentów w podeszłym wieku”	Zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa zostały uaktualnione zgodnie z rekomendacjami otrzymanymi w czasie procedury zdecentralizowanej dla produktu Noqturina SE/H/1507/01-02/DC w 2016 roku. Stosując się do rekomendacji, „Długotrwałe stosowanie u pacjentów z niewydolnością nerek zostało usunięte jako „Brakująca informacja”

Wersja dokumentu	Data	Zagadnienie	Komentarze
2.0	16/12/2015	<p>„Reakcja anafilaktyczna (w tym reakcje alergiczne na żelatynę rybną w rozpuszczalnej postaci farmaceutycznej - Melt)” została usunięta jako potencjalne ryzyko, natomiast „Reakcje alergiczne i nadwrażliwość, w tym reakcja anafilaktyczna” zostały dodane jako istotne zidentyfikowane ryzyko.</p> <p>Nazwa istotnego zidentyfikowanego ryzyka „Hiponatremia” została zmieniona. Zgodnie z uwagą PRAC, sformułowanie „Przedawkowanie, prowadzące do zatrzymania wody i hiponatremii” może w nieodpowiedni sposób wiązać hiponatremię wyłącznie z przedawkowaniem; dlatego, aby właściwie opisać warunki, gdy hiponatremia może wystąpić bez przedawkowania desmopresyny, nazwa ryzyka „Hiponatremia” została zmieniona na „Hiponatremia z powodu zatrzymania wody, którą mogłoby także wywołać przedawkowanie”.</p> <p>Specyficznie dla produktu Noqturina: „Zwłaszcza u pacjentów w podeszłym wieku (≥ 65 lat), stężeniem sodu w surowicy krwi poniżej dolnej granicy normy i z równoczesnym stosowaniem diuretyków.</p> <p>Istotne potencjalne ryzyko dodano specyficznie dla produktu Noqturina: „Pogorszenie istniejącej niewydolności serca u pacjentów z wyrównaną niewydolnością serca”.</p> <p>Brakujące informacje: Dodano „Ograniczone dane dotyczące ciąży” oraz specyficznie dla produktu Noqturina: „Długotrwałe stosowanie u pacjentów w podeszłym wieku i pacjentów z niewydolnością nerek”</p>	<p>Zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa zostały uaktualnione zgodnie z rekomendacjami zawartymi w ocenie PSUR w 2015 roku (PSUSA/00000964/201412, EMA/PRAC/589834/2015), i rekomendacjami otrzymanymi w czasie procedury zdecentralizowanej dla produktu Noqturina SE/H/1507/01-02/DC w 2015 roku.</p>
1.0	23/03/2015	<p>Istotne zidentyfikowane ryzyko: „Hiponatremia” Istotne potencjalne ryzyko: „Zakrzepica” „Reakcja anafilaktyczna (w tym reakcje alergiczne na żelatynę rybną w rozpuszczalnej postaci farmaceutycznej - Melt)” Brakujące informacje” Brak</p>	